

Viktige saker i 2003:

1 Forord.....	3
2 Utnytting av verdiskapingspotensialet.....	4
Nytt fokus for bedre lønnsomhet i industri og flåte	5
Fiskeflåten.....	5
Strukturtiltak i kystfiskeflåten.....	5
Strukturfond for kapasitetstilpasning av fiskeflåten	6
Spesielle kvoteordninger for kystflåten	6
Oppfølging av Eierskapsutvalgets innstilling	8
Tiltak for å styrke industrien.....	9
Bedre regulering av fisket.....	9
Samlekvoter	10
Kongekrabben.....	10
Fiskeindustrien	11
Arbeidsgruppe utnevnt	11
Ny kurs i havbrukspolitikken	13
Nye oppdrettskonsesjoner	13
Ny havbrukslov.....	13
Innfører tekniske krav til oppdrettsanlegg	14
Konkursforskrift for oppdrettsselskapene.....	14
Flytteforskrift revideres	14
Nytt avgrensningssystem for matfiskoppdrett.....	14
Havbeiteforskrift.....	15
Internkontrollforskrift for havbruksnæringen	15
Markedsarbeid	16
Opphevelse av lakseavtalen med EU	16
EUs dumpingsak mot norsk ørret.....	16
Utvidelse av EØS-avtalen.....	16
WTO – forhandlingene	17
Redusert eksportavgift.....	17
Regjeringsutvalget for Marin Verdiskaping	18
FoU og innovasjon	19
Nye arter i oppdrett.....	20
Marin bioteknologi.....	21
Viktige strukturelle endringer	21
Den blå-grønne alliansen	22
Infrastruktur.....	23

3 Økt fokus på havmiljø	24
Ny havressurslov	24
Helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet	24
Korallrevene	25
Areal	26
Kystkultur	26
4 Sikker ferdsel langs kysten	27
Utvidelse av territorialgrensen og påbudte seilingsleder	27
Slepebåtkapasiteten i nord er styrket	28
Utbygging av Automatisk identifikasjonssystem	28
Trafikksentral for Nord-Norge	28
Bedre samordning av oljevernberedskapen	29
Samarbeid med Russland	29
5 Havnesaker	30
Ny nasjonal havnestruktur	30
Endringer i havne- og farvannsloven	31
Nasjonal transportplan 2006-2015	31
6 En best mulig ressurskontroll	33
7 En brukerorientert offentlig sektor	35
Delegert vedtakskompetanse	35
Mattrygghet - økt vekt på helkjedeperspektivet	37
Konkurransenutsetting av Kystverkets produksjonsenhet	37

Bilder omslag: © Eksportutvalget for fisk og Fiskeridepartementet

1 Forord

I Sem-erklæringen fastslås det at Regjeringen vil satse på utbygging av infrastruktur og føre en nyskappings- og forskningspolitikk som gjør det mulig å hente ut det betydelige verdiskapingspotensialet som ligger i marine og andre naturressurser. Utviklingen i næringene må bygge på en bærekraftig forvaltning av ressursene.

Da vi startet vårt arbeid i politisk ledelse for Norges framtidsnæring, ønsket vi å konsentrere oppmerksomheten om følgende politiske prioriteringer:

- Utløse verdiskapingspotensialet
- Sikker ferdsel langs kysten
- Enklere å være aktør i næringen

Heftet gir en oversikt over viktige saker vi har arbeidet med i 2003 innenfor Fiskeridepartementets område.

Svein Ludvigsen
Fiskeriminister

Janne Johnsen
Statssekretær

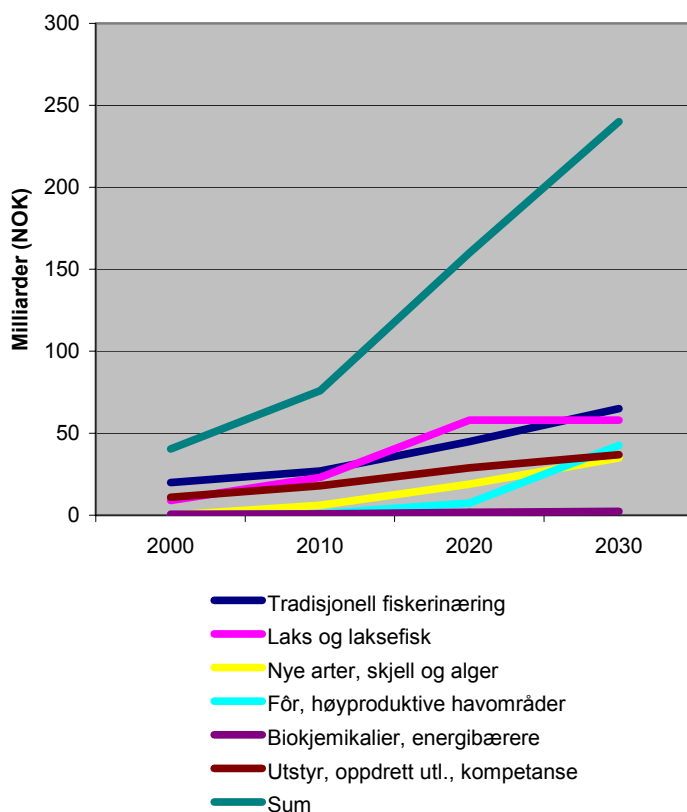

Jorhill Andreassen
Politisk rådgiver

Desember 2003

2 Utnytting av verdiskapingspotensialet

Fiskeri- og havbruksnæringen har gjennom de siste 20 årene vokst fra en sterkt offentlig støttet næring med lav lønnsomhet, til å bli en av Norges viktigste eksportnæringer med en eksportverdi på 28,7 mrd. kr i 2002, herav 11 mrd. fra havbruk. Til tross for et tilbakeslag for næringen de siste par årene, er det grunn til å vente videre vekst i årene som kommer. Flere ulike sentrale forskningsmiljøer og Norges forskningsråd har fremmet visjoner og vurderinger av et betydelig uforløst verdiskapingspotensial for marin sektor i Norge innen en horisont på 20-30 år framover. Regjeringen mener at privat sektor må ta hovedansvaret for å utløse verdiskapingspotensialet. Dette kan imidlertid bare skje dersom myndighetene legger til rette for god samordning av offentlige virkemidler.

BI

Handelshøyskolen BI

- "Sjømat - den løfterike næringsklyngen"
- "Sjømatnæringen i Norge har egenskaper som kan utvikle selvforsterkende vekst"

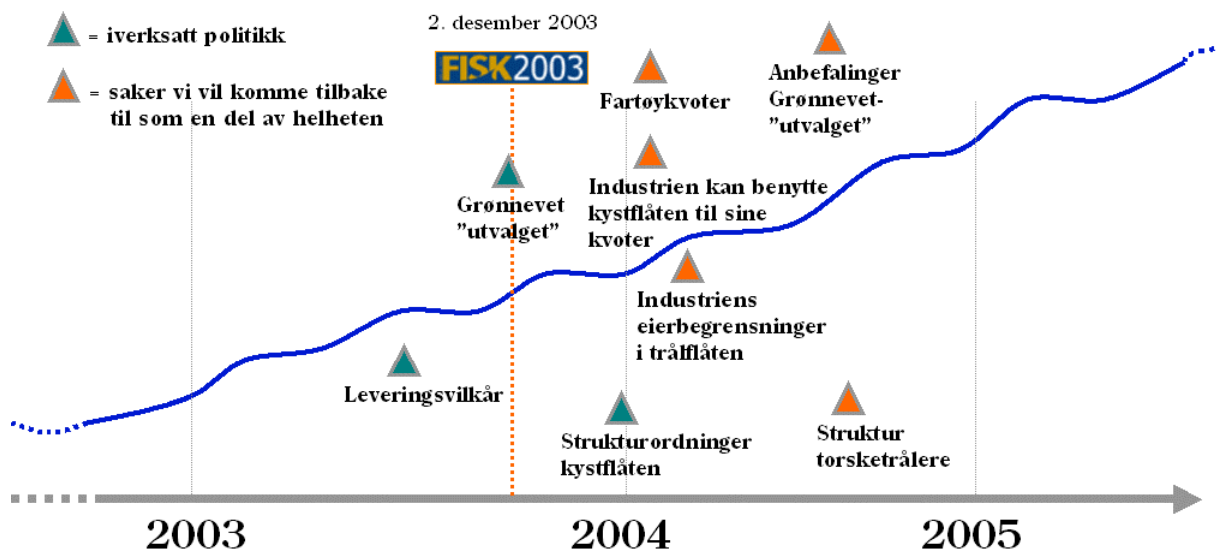
Norges forskningsråd

- "150 mrd. i 2020? ... Norges beste framtidsidé er å satse på marin sektor på bred basis."

SINTEF

Nasjonal innsats tilsvarende som for utbygging av oljeindustrien => Verdiskaping i havbruk vil kompensere for nedgang i oljeinntekter."

Nytt fokus for bedre lønnsomhet i industri og flåte

Fiskeflåten

Strukturtiltak i kystfiskeflåten

Regjeringen la 28. mars 2003 fram St.meld. 20 (2002-2003) Om strukturtiltak i kystfiskeflåten.

Tiltakene som ble foreslått i meldingen skal bidra til å legge til rette for en mer lønnsom fiskerinæring, øke mulighetene for fornying av flåten og skape mer attraktive arbeidsplasser som gjør at ungdommen ønsker å satse sin framtid i dette yrket.

Stortinget sluttet seg til Regjeringens forslag gjennom behandlingen av stortingsmeldingen 16. juni 2003. Tiltakene omfatter:

- Etablering av et nytt delvis næringsfinansiert Strukturfond for kondemnering av fartøy under 15 meter.
- Innføring av strukturkvoteordning for fartøy 15-21 meter og 21-28 meter i 2004.
- Innføring av driftsordninger som en prøveordning i 2004 i Finnmark, Troms og Sogn- og Fjordane

Strukturfond for kapasitetstilpasning av fiskeflåten

Regjeringen har etablert et fem-årig, delvis næringsfinansiert strukturfond for kondemnering av fartøy under 15 meter. Forskrift om strukturavgift og Strukturfond for kapasitetstilpasning av fiskeflåten trådte i kraft 1. juli 2003. Første kondemneringsrunde ble utlyst av SND i august 2003.

Fondet skal sikre at de som ønsker å trekke seg ut av fisket, skal ha mulighet til dette ved å få kondemneringsstøtte fra fondet. Formålet med Strukturfondet er at det skal bidra til en fiskeflåte som er tilpasset ressursgrunnlaget gjennom å kjøpe ut og kondemnere kystfartøy. Kvoteandeler som på denne måten blir frigjort, skal tilbake til den reguleringsgruppen som det kondemnerte fartøyet tas ut fra, og fordeles flatt til gjenværende fartøy. Over tid vil kapasiteten i de enkelte grupper reduseres, samtidig som kvotegrunnlaget økes for gjenværende fartøy.

Strukturfondet finansieres gjennom et avgiftstrekk på førstehåndsomsetningen av fisk. I tillegg til de midler som næringen selv frembringer gjennom dette avgiftstrekket, skal fondet kunne tilføres midler over statsbudsjettet.

Konkrete retningslinjer for strukturfondet er utarbeidet i nær dialog med næringen.

Spesielle kvoteordninger for kystflåten

Regjeringen har 7. november 2003 fastsatt forskrift om spesielle kvoteordninger for kystflåten. Det innføres strukturkvoter for fartøy mellom 15 og 28 meter. I tillegg skal en driftsordning for fartøy under 28 meter som deltar i adgangsbegrensede fiskerier prøves ut i tre fylker – Finnmark, Troms og Sogn og Fjordane. Formålet med ordningene er å legge til rette for en positiv utvikling i de ulike fartøygruppene i kystflåten.

Ordningene skal bidra til økt lønnsomhet, gi bedre muligheter for fornying av flåten og skape mer attraktive arbeidsplasser. Med utvidet kvotegrunnlag kan de enkelte fartøy drive fiske i større deler av året enn i dag.

- Strukturkvoteordningen gjelder fartøy med hjemmelslengde for kvotetildeling mellom 15 og 28 meter
- Ordningen gir mulighet for langsiktig forhøyet kvotegrunnlag for enkeltfartøy ved at andre fartøy permanent blir tatt ut av fiske.
- Gjennom denne ordningen vil antall fartøyer, og dermed overkapasiteten i kystflåten, bli redusert
- Driftsordningen for alle fartøy under 28 meter innebærer kortsiktig utveksling av kvoter mellom fartøy. Ordningen legger til rette for spesialisering av driften og dermed et mer lønnsomt driftsopplegg for det enkelte fartøyet
- Det gjelder distriktsmessige bindinger og regler om kvotetak på tre kvoter for begge ordningene
- Ordningene er frivillige

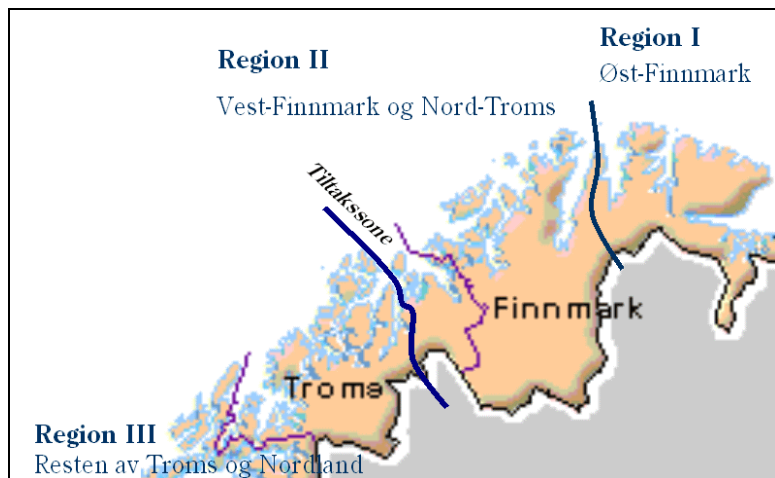
Oppfølging av Eierskapsutvalgets innstilling

Eierskapsutvalget kom med sin innstilling 21. juni 2002. Fiskeridepartementets arbeider med oppfølging når det gjelder foreslåtte regelendringer, herunder regelendringer som går på leveringsforpliktelser for fiskefartøy og forenklinger i regelverket knyttet til utskifting og eierendring av fiskefartøy.

Nye regler om leveringsvilkår for torskeførere

Med utgangspunkt i utvalgets innstilling har Regjeringen som følge av at leveringsforpliktelsene for fiskefartøy ikke alltid er etterkommet, fastsatt nye regler for å klargjøre leveringsforpliktelsene til fartøyene.

Dette må også ses i sammenheng med den siste tids betydelige nedleggelse av fiskeindustribedrifter.

Fartøyene skal levere til én eller flere bestemte bedrifter, eller innenfor visse regioner dersom bedriften(e) ikke kjøper råstoffet.

Endring av Deltagerloven

Som oppfølging av Eierskapsutvalget har forslag til nye regler ved arv av fiskefartøy, generasjonsskifte i fiskebåtrederi og for gjenlevende ektefelle i uskiftet bo (Deltakerloven § 7) og forslag om meldingsordning ved eierendring i selskap eller sammenslutning som eier merkeregistrert fiskefartøy (Deltakerloven § 9) vært på høring. Ot.prp. vil fremlegges for Stortinget våren 2004.

Tiltak for å styrke industrien

På tampen av 2003 ble det vedtatt andre regelendringer og også fremmet synspunkter og konkrete forslag vedrørende tiltak for å styrke industrien og gi markedsmessige hensyn økt gjennomslagskraft.

Endringer :

- Vedtatte endringer i instruksen om eierbegrensninger i trålflåten. I 1999 ble det vedtatt en øvre grense på 9 kvotefaktorer per eier/eiergruppering (tilsvarende om lag 10 % av trålflåtens gruppekvote)
- Endringen vedtatt i 2003 medfører at det også settes et tak på 7 kvotefaktorer per landanlegg

Forslag:

- Industribedrifter som eier trålere gis anledning til å benytte lokale kystfartøy til å fiske alle trålfartøyets kvotere (i stedet for å nytte egen tråler)

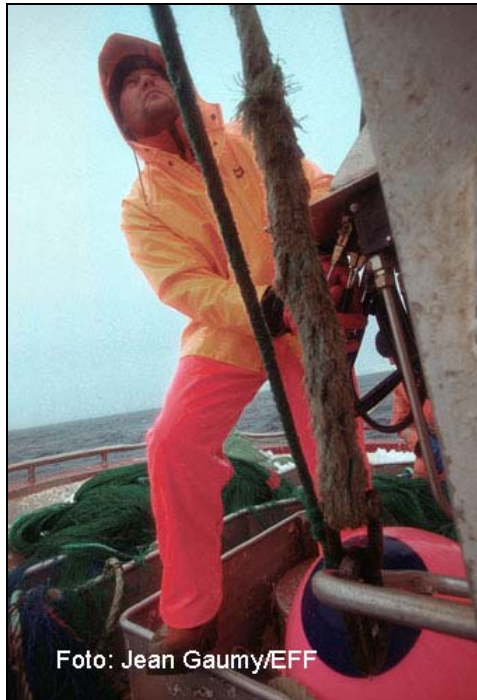
Regulering av fisket

De viktigste fiskeriene for kystflåten er nå adgangsbegrenset. Ved å regulere adgangen til å delta i det enkelte fiskeri, har heltidsfiskeren blitt prioritert.

I 2003 har vi gjennom reguleringen av fisket redusert overreguleringen, og dermed lagt til rette for økt forutsigbarhet. Fiskerne får gjennom dette større mulighet til å planlegge driften og vektlegge råstoffkvalitet.

Gjennom de innførte reguleringer i fisket søker vi også å imøtekomme industriens behov for forutsigbarhet og derved muligheter for mer langsiktig planlegging i produksjonen. Ved å prioritere heltidsfiskeren ivaretas også hensynet til industrien.

Samlekvoter

I 2002 innførte Fiskeridepartementet samlekvoteregulering (en samlet kvote for torsk, hyse og sei) for fartøy under 15 meter i torsk Gruppe I. I 2003 ble også alle fartøy i Gruppe II regulert med samlekvoter. Samlekvotereguleringen er svært positivt mottatt både av fiskerne og av kontrollinstansene. Målet om å skape mer ro i fisket og redusere kappfisket, slik at de enkelte fiskere bedre kan utnytte lokale fortrinn, synes i stor grad å være oppnådd.

Kongekrabben

Det ble i 2002 for første gang åpnet for kommersielt fiske etter kongekrabbe i Norge. I 2003 ble kvoten i norsk sone doblet fra 100.000 til 200.000 dyr, mens den øker med ytterligere 80.000 til 280.000 dyr neste år. Den russiske kvoten blir på 500.000 dyr i 2004.

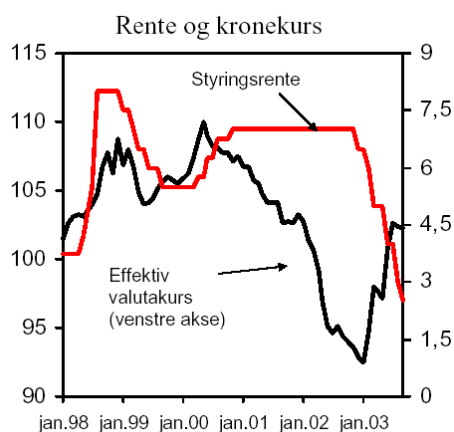

© Eksportutvalget for fisk

Under siste sesjon i Den blandete norsk-russiske fiskerikommisjon i november 2003, fastsatte Norge og Russland en vestgrense for kongekrabbens videre utbredelse. Grensen, som er satt ved 26° østlig lengde (Magerøya), gir Norge den nødvendige frihet til å fastsette tiltak vi finner nødvendige og hensiktsmessige for å hindre eller begrense videre utbredelse av kongekrabbe vest for grensen. Norge og Russland er videre enige om å videreføre forskningen på kongekrabbens økologiske effekter. Det er satt av et betydelig beløp på statsbudsjettet for dette formål også i 2004.

Fiskeindustrien

Fiskeindustrien har vært gjennom en vanskelig periode med jevnt over svak lønnsomhet og også flere konkurser. Spesielt i siste kvartal i 2003 har vi sett en

bedring og en gryende optimisme. Den stramme penge- og finanspolitikken regjeringen har ført i 2002, og særlig i 2003, har gitt positive resultater. Den markerte rentenedgangen har vært en viktig medvirkende faktor i så måte. En sektor så til de grader konkurranseutsatt og internasjonal som fiskeindustrien, høster også klare gevinster gjennom en svekket norsk valuta.

Mot slutten av året ble det tatt grep som tydeliggjør at departementet styrker sitt industrielle fokus. Utgangspunktet er en klar oppfatning av at næringsaktørene har hovedansvaret for egen drift og lønnsomhet. For departementet er det en sentral oppgave å arbeide for enklere, stabile og forutsigbare rammevilkår som fremmer industriell virksomhet og utvikling, og som gir økt konkurransekraft.

Arbeidsgruppe utnevnt

I desember 2003 ble det utnevnt en arbeidsgruppe ledet av Leiv Grønnevet. Arbeidsgruppen har fått som mandat å utrede og belyse mulighetsrommet for økt verdiskaping i fiskeindustrien. Tiltak som reduserer omfanget av eksport av ubearbeidet eller lite bearbeidet råstoff, og som medfører bedringer i industriens lønnsomhet og konkurransekraft står sentralt i arbeidsgruppens mandat.

I løpet av 2003 har også departementet intensivert dialogen med næringens organisasjoner – særlig de industrirelaterte og salgslagene – om tiltak for å styrke samarbeidsmulighetene mellom flåte og industri. Erfaringer hittil tilsier at et slikt langsiktig samarbeid vil ha positive virkninger på råstoffkvaliteten og styrke næringens muligheter for økt stabilitet og forutsigbarhet, og styrke konkurransekraft i alle ledd.

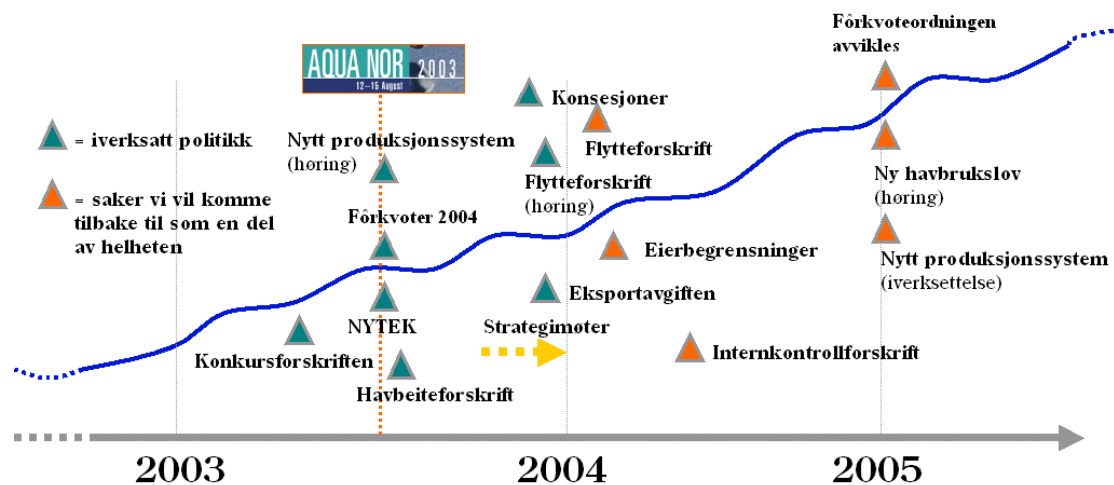

© Eksportutvalget for fisk

Det er grunn til å hevde at en slik tilnærming gir grobunn for økt lønnsomhet for både flåte og industri, og økt verdiskaping for hele næringen.

Formålet med nevnte dialog er bl.a. å avklare hvorvidt Råfiskloven er til hinder for at langsiktige leveringsavtaler mellom fiskere og industrien kan inngås og opprettholdes. Skulle det vise seg at loven har en slik effekt vil departementet fremme forslag om endringer i loven og, om nødvendig, ta dette opp med Stortinget i løpet av 2004.

Ny kurs i havbrukspolitikken

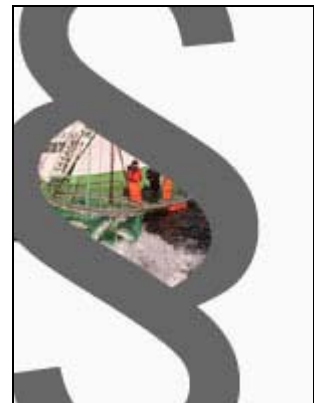
Nye oppdrettskonsesjoner

Det ble våren 2003 tildelt 30 nye lakse- og ørret-konsesjoner og innbetalt vederlag for disse, jfr. utlysingen i 2002. Opprinnelig ble det utlyst i alt 40 konsesjoner, men 10 i Finnmark ble ikke tildelt pga. mangel på søkere. Det ble høsten 2003 lyst ut 50 nye konsesjoner, i tillegg til 10 i Finnmark fra forrige utlysningsrunde. (Forskriften ble fastsatt 20. oktober 2003). Det kom inn 140 søknader til de 50 utlyste oppdrettskonsesjonene. For de 10 gjenstående konsesjonene i Finnmark var det ingen søkere.

Ny havbrukslov

Arbeidet med å utarbeide ny moderne havbrukslov er godt i gang. Formålet er å lage en fremtidsrettet lov som ivaretar lønnsomhet og konkurransekraft, miljø, fiske- og folkehelse, samt forholdet til andre brukerinteresser i kystsonen.

Departementet har avholdt møteserie med ulike næringsaktører og oppdrettere, (store - mellom store - små.), der det ble gitt mange gode innspill til den nye loven. Det er i

desember 2003 ble det opprettet en idèpostkasse der alle interesserte inviteres til å komme med innspill til den nye loven. Et utkast til lovforslag vil bli sendt på høring i desember 2004.

Innfører tekniske krav til oppdrettsanlegg

© Eksportutvalget for fisk
Foto: Jean Gaumy

Det er fastsatt egen forskrift om krav til teknisk standard for anlegg og utstyr som nyttes i oppdrettsvirksomhet. Forskriften ble fastsatt i høst og trer i kraft fra 1. januar 2004. Det er innarbeidet en overgangsordning som varer frem til 1. juli 2004. Ordningen vil på sikt gi betydelige gevinster i form av enklere kontroll og tilsyn.

Konkursforskrift for oppdrettsselskapene

Det er blitt utarbeidet og fastsatt forskrift om behandling av oppdrettskonsesjoner ved konkurs med ikrafttredelse fra 1. juli 2003.

Konsesjonene vil ikke lenger falle bort ved konkurs i et oppdrettsselskap, men vil nå bli en del av verdiene i boet og vil kunne drives videre etter konkursen. Forskriften vil bli revidert på nyåret, og vedtakskompetansen vil bli delegert til regionkontorene.

Flytteforskrift revideres

Fiskeridepartementet har i desember 2003 sendt på høring forslag til tilpasning av flytteforskriften. Hovedpunktene i forslaget er å oppheve forbudet mot å flytte over kommunegrenser samt erstatte dagens krav til tillatelse for samlokalisering med en meldeplikt. Videre foreslås det enklere saksbehandlingsrutiner for flyttesøknader samt en presisering av gjeldende regelverk for klarering av lokaliteter. Det foreslås at de nye reglene blir gjort gjeldende for alle konsesjoner for laks og ørret.

Nytt avgrensningssystem for matfiskoppdrett

Førkvoteordningen skal avvikles fra 1. januar 2005 og næringen må etter dette selv ta ansvaret for å tilpasse produksjonen til markedet. Parallelt med avviklingen skal det innføres et nytt system for avgrensning av matfiskoppdrett for laks og ørret.

Ulike prinsipper for avgrensning er for tiden ute på høring med frist 15. desember 2003. Den nye ordningen skal iverksettes og være operativ fra 1. januar 2005.

Havbeiteforskrift

Det ble 22. august 2003 fastsatt havbeiteforskrift i medhold av den nye havbeiteloven. Forskriftene vil ivareta etablering, drift, gjenfangstrett, virksomhetens forhold til miljø, allemannsrett og andre næringsinteresser.

Det arbeides med et opplegg for tildeling

av tillatelser, antall og vedtakskompetansen som forutsettes delegert til

regionkontorene. Det lages instruks til Fiskeridirektoratet om dette. Det settes en ramme på 20 tillatelser for hver art (kamskjell og hummer).

© Eksportutvalget for fisk

Foto: Per Eide

Internkontrollforskrift for havbruksnæringen

Det tas sikte på å fastsette krav til internkontroll i havbruksnæringen i løpet av 2004.

Innføring av internkontrollsystemet har vært på høring i høst og vil bli oversendt

Fiskeridepartementet ved årsskiftet. Dette vil gi gevinster i form av en mer effektiv og forenklet kontrollform.

Markedsarbeid

I 2003 har næringens fokus på markedsadgang vært høy, ikke minst knyttet til opphevelsen av lakseavtalen, og anklager om dumping av norsk eksport av ørret til EU. Forhandlingene om utvidelse av EØS avtalen som følge av utvidelse av EU, fikk betydelig oppmerksomhet inneværende år.

Opphevelse av lakseavtalen med EU

I lys av den vanskelige situasjonen i laksemarkedet og problemene relatert til Lakseavtalen, initierte Europakommisjonen en ny dumping- og subsidieundersøkelse av norsk lakseeksport 28. februar 2002.

Lakseavtalen var opprinnelig tidsbegrenset til 30. juni 2002. I påvente av at Kommisjonen skulle avslutte den nye gjennomgangen av saken ble Lakseavtalen forlenget i to omganger fram til 28. februar 2003. Eksportørenes prisavtaler med Kommisjonen ble videreført frem til 26. mai 2003 da det ble fattet nytt vedtak i Rådet om å oppheve beskyttelsestiltakene. Vedtaket innebærer at det ikke vil iverksettes nye dumpingundersøkelser før mai 2004 såfremt det ikke oppstår endrede forutsetninger.

EUs dumpingsak mot norsk ørret

På grunnlag av dumpinganklager fremsatt av finsk oppdrettsnæring og påfølgende undersøkelser av den norske ørretnæringen, vedtok Europakommisjonen 17. september 2003 å innføre en midlertidig straffetoll på 21,4 % ved import av norsk regnbueørret. Både i tilknytning til prosessen frem mot vedtaket og etter at Kommisjonens vedtak var fattet, har norske myndigheter prioritert arbeidet med å motarbeide en slik dumpingsak.

Utvidelse av EØS-avtalen

Utvidelse av EØS-området ble parafert 3. juli 2003 og underskrevet i november. Som erstatning for bortfallet av fri markedsadgang for sjømat til tiltredelseslandene når de blir EU-medlemmer, har Norge fått betydelige tollfrie kvoter for fryste

sildelapper/sildefileter, fryst rund sild og fryst makrell. I tillegg har Norge også fått en økning i den tollfrie kvoten på frosne pillede reker fra 5.500 tonn til 8.000 tonn.

Norge vil samtidig iverksette EØS-avtalens forutsetning om transitt, det vil si at EU-fartøyer kan lande og transportere fisk gjennom Norge for videre omsetting i EU. Dette vil være på plass når utvidelsen trer i kraft 1. mai 2004.

Norge og EU er også enige om å søke å harmonisere opprinnelsesreglene for fisk. Dette vil gjøre handelen med fisk enklere og samtidig redusere de administrative byrdene for næringen.

WTO – forhandlingene

WTOs femte ministerkonferanse som ble avholdt i Cancun i Mexico i perioden 10.-14. september 2003, lyktes ikke med å legge rammene og gi nødvendige politiske føringer for slutfasen i forhandlingene. Konferansen var en midtveisgjennomgang av forhandlingene som ble igangsatt i Qatars hovedstad Doha i november 2001. Det legges opp til at beslutningene som det ikke var mulig å fatte i Cancun, skal fattes på et møte i WTOs hovedråd på høyt embetsnivå innen 15. desember.

Redusert eksportavgift

Som følge av klager fra dansk industri over konkurranseulempe vis a vis polsk industri ved import av norsk laks, henvendte Kommisjonen seg til Norge og ba om at denne vridningen av konkurransen måtte opphøre.

I samsvar med mottatte høringsuttalelser vedtok Fiskeridepartementet på denne bakgrunn å redusere eksportavgiften for laks til EU fra 2,7 % til 0,75 %. Vedtaket trer i kraft 1. januar 2004 og innebærer at eksportavgiften på laks vil være den samme uavhengig av om eksporten går til land i eller utenfor EU.

Regjeringsutvalget for Marin Verdiskaping

Fiskeriministeren leder Regjeringsutvalget for marin verdiskaping (RMV). Her deltar også Arbeids- og administrasjonsministeren, Finansministeren, Kommunal- og regionalministeren, Landbruksministeren, Miljøvernministeren, Nærings- og handelsministeren og Statsministerens kontor.

Utvalget er hovedverktøyet for langsiktig planlegging for marin verdiskaping.

Det arbeides med å klargjøre forholdet mellom offentlig og privat ansvar, samordne den offentlig innsatsen og utvikle langsiktige strategier for offentlig tilrettelegging.

Målet er at RMV skal gi oss et solid og avklarende grunnlag for økt verdiskaping i marin sektor. Utvalgets arbeid avsluttes i juni 2004.

Fire embetsgrupper har stått for utredningsarbeidet til RMV. Embetsgruppene har hatt følgende oppgaver:

- Vurdere en tilpasning av de offentlige virkemidlene til langsiktige mål i fiskeri- og havbrukspolitikken
- Utvikle en strategi for global konkurransekraft i norsk havbruk
- Utarbeide en handlingsplan for å få fram torsk som kommersiell oppdrettsart
- Bidra til å realisere en utvikling av kommersiell marin bioteknologisk industri

FoU og innovasjon

Satsing på innovasjon, forskning og utvikling er en nødvendig forutsetning for å utløse verdiskapingspotensialet som finnes i marin sektor. Marin forskning er prioritert i Forskningsmeldingen, og styrkes også i budsjettforslaget for 2004. Tall fra NIFU dokumenterer at marin forskning har hatt en reell vekst etter at Forskningsmeldingen ble lagt frem. I tillegg viser foreløpige tall fra Forskningsrådet at de marine FoU miljøene har hatt godt gjennomslag for sine søknader i EUs rammeprogram. Fiskeridepartementet vil fortsatt arbeide målrettet for å sikre at marin sektor får sin rettmessige plass og prioritet i den nye forskningsmeldingen som planlegges lagt fram i 2005.

- Satsingen på et eget marint innovasjonsprogram i regi av SND, videreføres i 2004
- I 2004 styrkes Tromsø-miljøet ytterligere som tyngdepunkt for nasjonal forskning knyttet til utvikling av torsk som oppdrettsart. Bevilgningen til avlsprogrammet for torsk i regi av Fiskeriforskning er styrket med 12 millioner kroner, til 22 millioner kroner, for å fremme utvikling av torskeoppdrett.
- Forskningsprogrammet marin bioteknologi i Tromsø (MABIT) var planlagt for perioden 1997-2002, men ble videreført i 2003 i påvente av avklaring på hvordan dette arbeidet skal ivaretas i framtiden. Fiskeridepartementet tar sikte på å gi tilskudd til MABIT for en ny periode 2004-2008, og i budsjettforslaget for 2004 er det satt av 5 mill. kroner til programmet
- Fiskeridepartementet bidro i 2003 med midler til etablering av en nasjonal marin biobank i Tromsø (Marbank). Etableringen går etter planen, og det er satt av inntil 4 mill. kroner til å dekke etableringskostnader også i 2004.
- Det er satt av midler over Utdannings- og forskningsdepartementets bevilgning til Norges Forskningsråd til forskning på torskens genom og anskaffelse av et eget datasystem til NIFES for få en effektiv og god håndtering av analyseresultater (LIMS).
- Å bidra til verdiskaping gjennom bruk av råstoff som inntil nylig ble sett på som avfall er særdeles viktig, også i en ressursmessig og i en miljømessig

sammenheng. Fiskeridepartementet har derfor bestemt seg for å videreføre satsingen på RUBIN.

- Havforskningsinstituttet styrker og endrer den forskningsfaglige tilnærmingen til ressursforskning. Det arbeides for å ta i bruk mer avanserte numeriske modeller for å håndtere komplekse datamengder som grunnlag for rådgivningen når det gjelder kvoteanbefaling for fangst. Denne vitenskapelige tilnærmingen er nødvendig ut fra erkjennelsen av at kunnskap om ressursutviklingen må baseres på en økosystemtilnærming, dvs. en større biologisk og miljømessig sammenheng.
- Forskning knyttet til trygg og sunn sjømat har høy prioritet, og økningene i 2003 videreføres derfor i 2004.

Nye arter i oppdrett

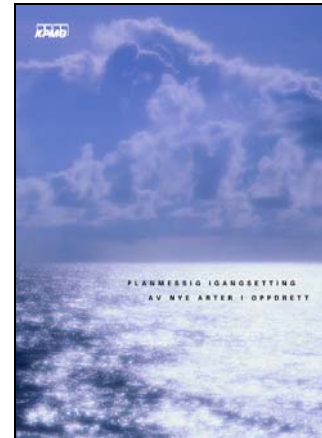

Regjeringens satsing på utvikling av torsk oppdrett ble intensivert i 2003. Satsingen er nedfelt i en nasjonal strategiplan for torskeoppdrett som ble utarbeidet for Regjeringsutvalget for marin verdiskaping. Forslagene i strategiplanen er under oppfølging. Prinsippet om at det skal være enkelt å få tillatelse til å drive oppdrett av torsk, samtidig med at det vil settes krav til drift ved tildelte lokaliteter, skal ivaretas systematisk og likt i alle regioner.

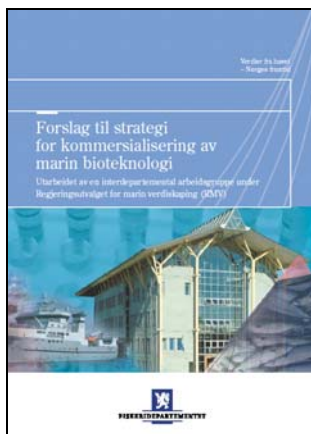
Videre arbeides det med rutiner for å sikre en presis oversikt over omfanget av oppdrett av marine arter, og sikre forsvarlig både miljø- og helsemessig drift av slik virksomhet gjennom revisjon av regelverket. Midler til forskning og utvikling i virkemiddelapparatet er fulgt opp, og tilrettelegging av et avlsprogram for torsk er igangsatt i regi av Fiskeriforskning. Det er også lagt inn en betydelig realøkning for avlsprogrammet for torsk for å realisere en egen torske-avlsstasjon.

Den samlede produksjonen av oppdrettstorsk i 2003 blir på 2500 – 3000 tonn. På bakgrunn av stående biomasse av oppdrettstorsk i sjøanlegg, anslås en produksjon på 10 000 tonn i 2005.

Også produksjon og eksport av andre marine fiskearter i oppdrett som kveite, piggvar og steinbit er økende. Det arbeides nå med en strategiplan for utvikling av nye arter i oppdrett. Dette arbeidet er en oppfølging av utredningen ”Planmessig igangsetting av nye arter i oppdrett” som ble utført av KPMG på oppdrag fra Regjeringsutvalget for marin verdiskaping.

Marin bioteknologi

Som en del av arbeidet under Regjeringsutvalget for marin verdiskaping (RMV) er det utarbeidet en rapport om kommersialisering av marin bioteknologi. Denne skisserer hvilke tiltak som anses som nødvendige dersom det skal legges til rette for at marin bioteknologi skal utvikles til en tung, kommersiell næring. Rapporten vil være et grunnlag for å vurdere framtidige satsinger på området.

Viktige strukturelle endringer

Fiskeridepartementet har lagt stor vekt på å bidra til at både omorganiseringen av Norges forskningsråd og etableringen av et nytt, sammenslått virkemiddelselskap, Innovasjon Norge, skal bidra til å legge ytterligere til rette for å utløse potensialet i marin sektor.

Samtidig arbeides det målrettet for å få til en målrettet og hensiktsmessig organisering og et best mulig samarbeid mellom de ulike forskningsinstitusjonene innenfor marin sektor.

Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES), tidligere Ernæringsinstituttet, ble i 2003 skilt ut fra Fiskeridirektoratet og etablert som et eget forskningsinstitutt direkte underlagt Fiskeridepartementet. Det er et mål at NIFES skal være ledende innen forskning og være rådgiver i forhold til sjømat og human ernæring samt problemstillinger knyttet til fremmedstoffer i sjømat.

I tillegg er det gjennomført en rekke strukturelle endringer de siste to årene:

- Sildolje- og sildemelindustriens forskningsinstitutt er innfusjonert i Fiskeriforskning som en avdeling i Bergen.
- Fiskeriforskning har sammen med stiftelsen Norconserv og Rogalandforskning AS etablert et felles forskningsselskap, Norconserv AS, med Fiskeriforskning som majoritetseier.
- For å styrke samarbeidet knyttet til kommersialisering, er det etablert et kommersialiseringselskap i Tromsø basert på Forskningsparken AS, kalt Norinnova AS, med bl.a. Universitetet i Tromsø, forskningsmiljøene og private som eiere.
- Havforskningsinstituttet har med sin nye avdeling i Tromsø bidratt til å styrke forskningssamarbeidet mellom forskningsmiljøene i Tromsø og Bergen.

Den blå-grønne alliansen

Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet har i fellesskap jobbet for å realisere potensialet for synergi mellom forskning i marin sektor og forskning i landbrukssektoren, herunder eventuelle organisatoriske endringer. Det er satt ned en arbeidsgruppe for å følge opp dette. Gruppen ledes av administrerende direktør i NHO Finn Bergesen jr. Dette er blant annet en oppfølging av prosessene knyttet til nytt mattilsyn og Regjeringsutvalget for marin verdiskaping.

Infrastruktur

God infrastruktur og vitenskapelig utstyr er avgjørende for å oppnå god forskning innenfor marin sektor.

Fiskeridepartementet arbeider derfor målrettet for å sikre forskningsinstitusjonene nødvendig infrastruktur og vitenskapelig utstyr. Aktuelle satsinger på området er:

- NIFES får i 2004 midler til å anskaffe et eget datasystem for en effektiv og god håndtering av analyseresultater (LIMS)
- Det arbeides for å etablere en avlsstasjon for torsk i Tromsø som en del av satsingen på torsk som oppdrettsart
- Det pågår en prosess for å anskaffe et nytt sjøanlegg ved havbruksstasjonen i Kårvika utenfor Tromsø
- Det arbeides med prosjektering for utbedring og utbygging av havbruksstasjonene i Matre og Austevoll og forsøksstasjonen i Flødevigen
- Det er satt av en sentral pott på over 100 mill. kroner over Utdannings- og forskningsdepartementets bevilgning til Forskningsrådet til vitenskapelig utstyr, hvor forskningsmiljøene vil kunne søke om midler. I tillegg har Havforskningsinstituttet de senere år fått avsatt en egen pott til kjøp av vitenskapelig utstyr

© Foto: Havforskningsinstituttet

Det nye forskningsfartøyet G.O. Sars ble ferdigstilt i 2003. Det arbeides samtidig med å vurdere en mulig samordning av de statlige forskningsfartøyene, både for å sikre en mer effektiv utnyttelse samt å sikre en planmessig utskifting.

3 Økt fokus på havmiljø

Regjeringen ønsker å styrke innsatsen for å sikre de rene og produktive kyst- og havområdene. Norge har rettigheter til, og ansvaret for, noen av verdens mest produktive kyst- og havområder. Fiskeridepartementet fokuserer sterkere på havmiljø.

Ny havressurslov

Regjeringen oppnevnte Havressurslovutvalget 14. mars 2003, og utvalget har hatt 7 møter i løpet av foregående år. Arbeidet fortsetter gjennom 2004, og forslaget til ny havressurslov skal leveres 15. mars 2005. Havressursloven skal være en moderne ressursforvaltnings- og næringslov som vil gjelde for utnyttelsen av alle levende marine ressurser, herunder marine genressurser. I arbeidet legges det vekt på å tydeliggjøre internasjonale forpliktelser i ressursforvaltningen fra bl. a. Norges ratifisering av FNs Havrettskonvensjon med tillegget om vandrende fiskebestander, og Biodiversitetskonvensjonen. Lovens utvidede virkeområde vil blant annet legge til rette for økosystembaserte tilnærminger, mens tydeliggjøringen av de internasjonale forpliktelser vil forankre viktige prinsipper i ressursforvaltningen direkte i loven.

Helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet

Regjeringen legger opp til en helhetlig forvaltningsplan for Barentshavet der hensynet til miljø, fiskeri, petroleumsvirksomhet og sjøtransport vurderes samlet.

- En arbeidsgruppe med representanter fra næring, forskning og forvaltning fra petroleum- og fiskerisiden, har våren 2003 vurdert vilkårene for mulig sameksistens mellom petroleum og fiskeri i området Lofoten - Barentshavet. Rapporten ble offentliggjort 1. juli 2003.
- Fiskeridepartementet har nedsatt en prosjektgruppe og underliggende arbeidsgrupper innen ulike tema. Havforskningsinstituttet leder prosjektgruppen og har utarbeidet miljø- og ressursbeskrivelser på det marine

området. Fiskeridirektoratet og Kystdirektoratet er ansvarlig for utarbeidelse av statusrapporter og utredninger innenfor fiskeri, havbruk og sjøtransport.

- Program for utredning av fiskeri og skipstrafikk er ferdigstilt etter en bred høringsrunde. Selve utredningene forventes ferdigstilt og sendt på bred høring 1. mars 2004. Forvaltningsplanen antas å bli ferdigstilt i 2005.

Korallrevene

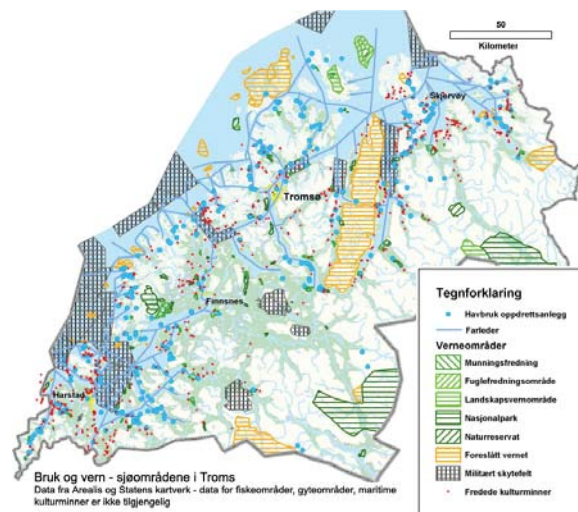
Fiskeridepartementet har i 2003 beskyttet store korallforekomster utenfor Røst, samt korallrev utenfor Hvaler. Havforskningsinstituttet gjennomfører kartlegging og faglig tilrådning knyttet til arbeidet med beskyttelse av korallforekomster. Fiskeridirektoratet har ledet en arbeidsgruppe som har vurdert problemstillinger vedrørende korallrevene. Fiskeridepartementets vedtak og fiskerimyndighetenes arbeid med korallforekomster har vakt stor internasjonal anerkjennelse og har bidratt til økt fokus på kaldtvannskorallenes eksistens og betydning i mange internasjonale fora. Fiskeriministeren mottok bl. a. WWFs internasjonale pris "Gift to the Earth" i 2003. Særlig knyttes det anerkjennelse til den raske gjennomføringen av vedtak, samt det samarbeidet og forståelsen som er etablert med fiskerne og andre brukere av havet i denne type spørsmål.

© Havforskningsinstituttet

Areal

Basert på bl.a. den undersøkelsen av arealbrukskonflikter som Fiskeridepartementet fikk utført i 2002 har departementet tatt temaet areal opp i sin planlegging for langsiktig marin verdiskaping. Det er også satt i gang en nærmere gjennomgang av de problemstillingene som undersøkelsen fra 2002 avdekket.

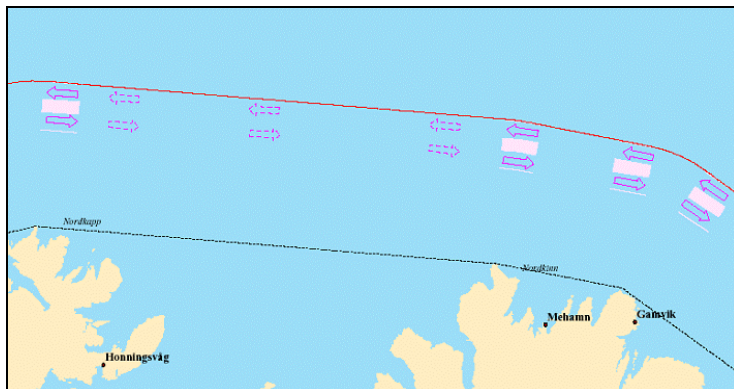
Kystkultur

Fiskeridepartementet hadde i 2003 for første gang en egen post på budsjettet som er øremerket kystkultur. I Nord-Trøndelag er Norveg-prosjektet i Rørvik allerede kommet langt som et livskraftig museumstiltak innen fiskeri- og kystkultur. Norveg-prosjektet er en del av Kystmuseet i Nord-Trøndelag. En million kroner av midlene fra Fiskeridepartementet skal gikk til dette prosjektet. Fiskeridepartementet intensiverte også arbeidet innen kystkultur og kulturminne. Fiskerimuseenes Nettverksråd har bl.a. kartlagt fiskerimusene. Fiskeridepartementet vil i 2004 arbeide videre med å utvikle en strategi for å ivareta sin del av ansvaret for kystkulturen. Derfor foreslås det bevilget 2 millioner kroner til kystkultur også i budsjettet for 2004.

4 Sikker ferdsel langs kysten

Den 1. januar 2003 overtok Fiskeridepartementet det overordnede ansvaret for statens beredskap mot akutt forurensning. Ved dette er forebyggende arbeid samlet i Kystverket. Sjøtransport og skipstrafikk er viktig for Norge. Sjøsikkerhet er nøkkelen til å fremme en effektiv sjøtransport. Det er to hovedaspekter ved sjøsikkerhet. Hensynet til liv, helse og materielle verdier, og hensynet til miljø og natur. Økt transport av olje som følge av en betydelig økning i oljeutvinningen i Nordvest-Russland er en ny utfordring i forvaltningen av Barentshavet. En god ivaretagelse av sikkerheten til sjøs er avhengig av at en rekke tiltak fungerer i sammenheng. Regjeringen har dels iverksatt og dels under utarbeidelse flere tiltak som særlig vil bedre sikkerheten og beredskapen til sjøs i Nord-Norge, og som også vil ha en positiv virkning for kysten for øvrig.

Utvidelse av territorialgrensen og påbudte seilingsleder

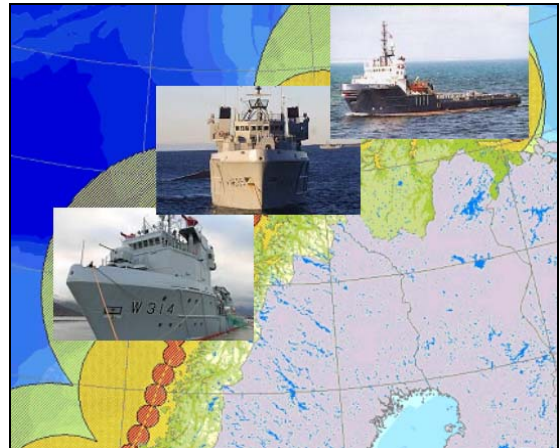

Territorialgrensen utvides ved årsskiftet fra 4 til 12 nautiske mil. Forslaget om påbudte seilingsleder i territorialfarvannet (for skip med særlig farlig og forurensende last) har vært på

høring, og Kystverket vil fastsette en forskrift med virkning 1. januar 2004. Forslaget innebærer ikke at fartøy som ønsker å seile lenger fra kysten – dvs. utenfor territorialgrensen – nå skal pålegges å seile i territorialfarvannet. Forslaget fastsetter minimumsavstand fra kysten for farlige og forurensende transportere. Det er selvfølgelig fritt fram for fartøyene, og ønskelig fra vår side, å gå lenger ut enn denne minimumsavstanden.

Slepebåtkapasiteten i nord er styrket

En viktig brikke som har falt på plass er slepebåtkapasitet i Nord-Norge. Kystverket har inngått avtale om innleie av slepefartøyet "M/S Scandi Beta" med stasjonering i Øst-Finnmark fra 1. november 2003. Forsvaret har forpliktet seg til å ha fartøyet "Valkyrien" i området Vest-Finnmark og Nord-Troms, og Kystvakten dekker den sørligste sonen, Vesterålen/Sør Troms.

Utbygging av Automatisk identifikasjonssystem

Kystverket etablerer et nettverk for mottak av AIS-signaler (automatisk identifisering av skip) med sikte på dekning av hele kysten i løpet av 2004.

Trafikksentral for Nord-Norge

Kystverket har i dag 4 trafikksentraler i Sør-Norge som fører kontroll med og gir veiledning til skipstrafikken i risikoutsatte farvann. Kvitsøy trafikksentral i Rogaland ble satt i operativ drift fra 1. januar 2003. Detaljprosjekteringen av trafikksentralen for Nord-Norge i Vardø er startet. Fram til trafikksentralen settes i operativ drift, vil overvåkning av skipstrafikken utenfor Nord-Norge ivaretas ved utnyttelse av Kystverkets ressurser, blant annet Fedje trafikksentral.

Oppgradering av oljevernutstyret

Ti nye mellomdepoter for oljevernutstyr er under etablering mellom de 15 eksisterende statlige oljeverndepotene. Vi har startet i Nord-Norge, og mellomdepotene i Båtsfjord, Honningsvåg, Skjervøy og Sortland er etablert. I 2004 starter også oppgraderingen av hoveddepotene. Også i dette arbeidet vil Nord-Norge bli prioritert først.

Bedre samordning av oljevernberedskapen

Departementet har tatt initiativ til tettere dialog og sondering av felles prosjekter for å koordinere og samordne beredskapen mellom de mange ulike aktørene som har kapasitet og som ønsker å bidra til en optimal nasjonal oljevernberedskap. Kystvakten, NOFO (som er oljeselskapenes beredskapsorganisasjon), Fiskebåtrederens Forbund (førstehjelp til slepebåt er på plass ved havarist) er eksempler på slike aktører.

Samarbeid med Russland

Fiskeridepartementet skal sammen med russiske myndigheter utvikle et gjensidig meldings- og informasjonssystem for oljetransporten i Barentsområdet og langs hele norskekysten. Samarbeidet fokuserer på overvåking av oljetransport, etablering av meldingssystem og koordinering av taubåtkapasitet i regionen, samt på lokalt og regionalt myndighetssamarbeid. Det arbeides også med å revidere og videreutvikle den eksisterende oljevernavtalen mellom Norge og Russland, utvikle beredskapsplaner og iverksette beredskapsøvelser i Arkhangelsk og Murmansk, samt kartlegge forvitringsegenskapene til russisk råolje. Videre skal det samarbeides om å anslå volumet på framtidig oljetransport langs norskekysten og det skal utarbeides risikovurderinger ut fra dette. Det er også innledet et samarbeid for å utvikle ulike typer oljevernutstyr.

5 Havnesaker

Transport er en vesentlig kostnadsfaktor for norsk industri og næringsliv, og er følgelig av betydning for konkurranseevne, verdiskapning og sysselsetting. Det er derfor viktig å få etablert effektive og rimelige transport- og logistikk-løsninger til markedene.

Fiskeridepartementet har ansvaret for sjøtransport og havnestruktur. Regjeringen vil legge til rette for at sjøtransporten kan øke sine markedsandeler, spesielt innen godstransporten, både av hensyn til kostnader og miljø, og for å lette kapasitetsproblemer i vegsystemet. Dette er helt i tråd med EUs prioriteringer for å løse transportutfordringene i Europa.

Havnene er viktige sentra, utgangspunkt for maritim virksomhet og avgjørende bindeledd mellom sjøverts og landverts person- og godstransport. Regjeringen vil gjennom arbeidet med Nasjonal transportplan 2006-2016 legge til rette for at havnene kan utvikles til effektive knutepunkter i transportkorridorene. Det skal i denne forbindelse utvikles en havnestruktur som er en naturlig del av det samlede transportnettverket i Norge, og en slik struktur må utvikles i et samarbeid mellom private aktører og lokale, regionale og statlige myndigheter.

Havnestrukturen må også tilpasses det trans-europeiske transportnettverket (TEN-T).

Ny nasjonal havnestruktur

Fiskeridepartementet har gjennom et eget havneprosjekt blant annet vurdert nærmere kravene som bør stilles til en nasjonal havnestruktur i et langsiktig perspektiv.

Prosjektet omfatter en rekke tiltak, og har konkludert med at det bør etableres en havnestruktur med to nivå: et nettverk av større knutepunktshavner og lokale havner.

Det er utarbeidet et sett med objektive kriterier som må oppfylles av alle havner som kan tenkes å inngå i nettverket av knutepunktshavner. Det er også sett nærmere på nødvendige virkemidler for å få etablert en ny havnestruktur.

Kystverket, som Fiskeridepartementets havneetat, har i forbindelse med rulleringen av Nasjonal transportplan fått i oppdrag å fremme et forslag til en ny havnestruktur og et

helhetlig virkemiddelsystem rettet mot knutepunktshavnene. Kystverkets endelige forslag til ny havnestruktur ble overlevert departementet i november, og vil bli presentert i kommende stortingsmelding om Nasjonal transportplan 2006-2015.

© Kystverket

Fiskeridepartementet har lagt ned betydelig arbeid i å initiere havnesamarbeid i Oslofjordsområdet, Trondheimsfjord-regionen og i de tre nordlige fylkene. Det har også vært arbeidet med privat-offentlig samarbeid innen havnevirksomheten i Nord-Norge, og spesielt i Stavanger.

Viken havneselskap har på oppdrag fra Fiskeridepartementet utredet alternative regionale havneløsninger for gods som skal til eller fra indre deler av Oslofjorden. Rapporten ble ferdigstilt 1. desember 2003. Havnestrukturen i Oslofjorden må sees i sammenheng med Nasjonal transportplan 2006-2015, og Fiskeridepartementet kommer derfor tilbake til havnesituasjonen i Oslofjordområdet ved fremleggelsen av transportplanen.

Endringer i havne- og farvannsloven

Arbeidet knyttet til en revisjon av havne og farvannsloven har startet. Både en ny havnestruktur og virkemidlene rettet mot denne strukturen, må knyttes til det juridiske rammeverket på sektoren. Det er naturlig at flere av virkemidlene som kan være aktuelle for fremtidige knutepunktshavner, forankres i en ny havne- og farvannslov. Det forventes at et utkast til ny lov kan sendes på høring i løpet av sommeren 2004.

Nasjonal transportplan 2006-2015

Det sentrale målet for transportpolitikken er at brukerne blir tilbudt et mest mulig rasjonelt og effektivt transportsystem. Fokusering på intermodale transporter som et ledd i å redusere næringslivets transportkostnader, betyr at investeringer i transportinfrastruktur må koordineres mellom transportformene. For å lykkes med en

politikk med intermodale transportløsninger, er det avgjørende at havnene utvikles til effektive omlastningsterminaler slik at sjøtransport og landtransport kan virke sammen på en slagkraftig måte. Nasjonal transportplan er det helt sentrale ”verktøyet” for å lykkes med denne målsettingen.

Nasjonal transportplan 2006-2015 legges frem tidlig januar 2004. Havner og sjøtransport blir en viktig del av transportplanen.

6 En best mulig ressurskontroll

En ansvarlig fiskeriforvaltning hviler på en pålitelig ressurskontroll. Arbeidet for en best mulig ressurskontroll i norske jurisdiksjonsområder og i forhold til de landene vi deler fiskebestander med, er dermed en høyt prioritert oppgave. Vi satser videre tungt for å avdekke økonomisk og miljømessig kriminalitet i fiskerinæringen. Samtidig arbeider myndigheter og næring for å fremme etiske holdninger.

- I 2003 er ressurskontrollen styrket ved at det er innført en opplysningsplikt for fangster som landes uten at disse omsettes.
- Salgslagenes omsetningsrett er utvidet til å omfatte flere arter for på denne måten å styrke ressursregnskapet.
- Fra 1. januar 2004 innføres satellittsporingsplikt for fiskefartøy i havet utenfor Svalbard, herunder indre farvann, territorialfarvann og i fiskevernsonen rundt Svalbard. Satellittsporingsplikten gjelder både norske og utenlandske fartøy som skal fiske i disse områdene.
- Det skal fortsatt arbeides for en ytterligere styrket ressurskontroll. Et enkelt, oversiktlig og forståelig regelverk er en integrert del av dette.
- En arbeidsgruppe i regi av Fiskeridirektoratet, bestående av representanter for næring, forskning og forvaltning, har gått igjennom regelverket for det praktiske fisket og la høsten 2003 frem sin rapport med en rekke forslag til forbedringer. Departementet vil ta stilling til forslagene i 2004.
- I 2003 har en egen arbeidsgruppe bestående av representanter fra næringen og forvaltningen, vurdert tiltak som kan bidra til en bedre kontroll og dermed til et fortsatt godt renommé for fabrikktrålergruppen spesielt og næringen generelt. Av viktige tiltak som vil bli vurdert i denne sammenheng, er mer presise omregningsfaktorer for filetproduktene og innmelding av fangst før levering.
- Ressurskontroll knyttet til oppdrett av torsk og andre arter representerer en utfordring som forvaltningen og næringen må være forberedt på å håndtere.

Muligheten for sammenblanding av oppdrettet og villfanget fisk representerer her et særlig problem. Det ble høsten 2003 gjennomført en analyse av hvordan dette problemkomplekset bør håndteres.

- Det er av stor betydning at næringen selv arbeider for gode holdninger og et etisk grunnlag som bygger opp under grunnleggende målsettinger for fiskeriforvaltningen. Fiskeridepartementet bevilget derfor i 2003 økonomisk støtte til oppstarten av et flerårig etikkprosjekt i regi av Norges Fiskarlag og Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening.

7 En brukerorientert offentlig sektor

Regjeringen vil ha en offentlig sektor som er brukerorientert, serviceinnstilt, effektiv og innrettet mot borgernes høyst ulike behov og ønsker.

Vi har iverksatt et betydelig forenkling- og effektiviseringsarbeid i fiskeri- og kystforvaltningen, i tillegg til et omfattende omorganiseringsarbeid.

Delegert vedtakskompetanse

Det er igangsatt et forsøksprosjekt mht. å delegere vedtakskompetanse etter forurensningsloven, fiskeesykdomsloven og havne- og farvannsloven til Fiskeridirektoratets regionkontor i Trøndelag i kurante oppdrettssøknader, jfr. Hasut/Trøndelagsmodellen. Prosjektet forventes å medføre bedre samordning og utnyttelse av offentlige ressurser og kortere saksbehandlingstid.

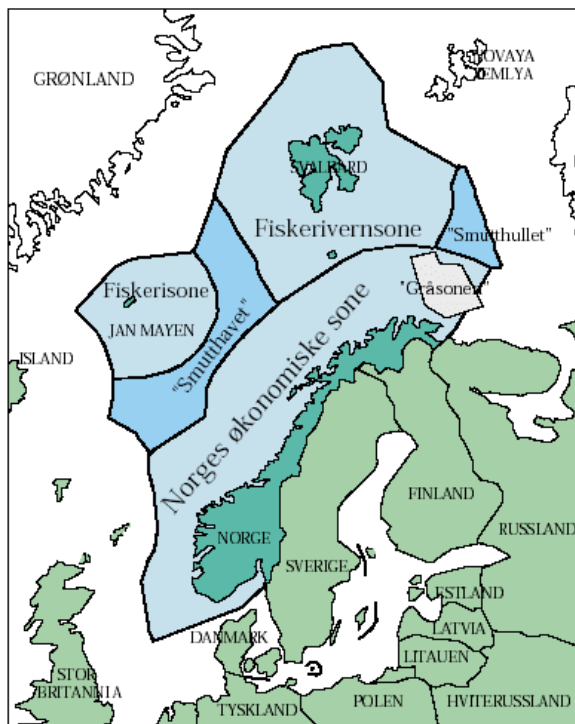
Driftsforskriftene er under forenkling og revidering i Fiskeridirektoratet og vil bli sendt Fiskeridepartementet i løpet av våren 2004. Nytt regelverk for FoU-konsesjoner og konsesjoner for særlige formål vil bli utarbeidet i løpet av 2004.

Fra 1. mars 2003 er vedtakskompetansen på en rekke saker innen ressursforvaltningsområdet delegert fra Fiskeridirektoratet sentralt til direktoratets regionkontorer. Delegasjonen innebærer at det er regionkontorene som i fremtiden skal fatte førsteinstansvedtak innen de saksfelt som foreløpig omfattes av ordningen, mens klagebehandlingen vil skje i direktoratet sentralt.

Fiskeridirektoratet har i lang tid arbeidet med å forberede en utstrakt delegasjon av forvaltningskompetanse på ressursforvaltningsområdet. En grunnleggende forutsetning for dette arbeidet har vært at kvaliteten på saksbehandlingen skal være minst like god som i dag.

Fiskeridepartementet har funnet det hensiktsmessig å delegere Fiskeridirektoratets kompetanse på ressursforvaltningsområdet til ytre etat i følgende tilfeller:

- Ervervstillatelser og innføring i merkeregisteret for ikke konsesjonspliktige fartøy, med unntak av konvensjonelle fartøy over 28 meter
- Eierendring og utskifting av fartøy innen deltakerregulerte fiskerier
- Dispensasjonssaker i henhold til deltaker- og reguleringsforskrifter
- Saker som vedrører utseilingsfrister/siste startdato
- Leiefartøysaker
- Skolekvotesaker
- Inndragingssaker etter saltvannsfiskelovens § 11
- Kondemneringssaker – unntak fra destruksjonskravet

Ervervstillatelse til fartøy med konsesjon er foreløpig ikke delegert, med bakgrunn i kompleksiteten i disse sakene.

At ansvars- og oppgavefordelingen i fiskeriforvaltningen endres på dette saksfeltet, er i samsvar med et av våre hovedformål, nemlig en god og kundeorientert fiskeriforvaltning.

Kvaliteten på saksbehandlingen skal opprettholdes samtidig som saksbehandlingstiden skal bli kortere.

Delegeringen vil bli fulgt opp for å sikre likebehandling av sakene. Ut fra de erfaringene som høstes med denne omleggingen, vil det vurderes å delegere myndighet også på andre områder.

Mattrygghet - økt vekt på helkjedeperspektivet

© Eksportutvalget for fisk

Regjeringen er i ferd med å avslutte iverksettelsen av en stor reform på matområdet. Hovedformålet med reformen er å sikre fortsatt god mattrygghet og den viktigste endringen er å legge økt vekt på helkjedeperspektivet og etablere en helhetlig forvaltning fra fjor/jord til bord. Fiskeridepartementet har i samarbeid med de to andre matdepartementene, Landbruksdepartementet og Helsedepartementet, hatt en stor arbeidsinnsats for å forberede og tilrettelegge for etableringen av felles mattilsyn for produksjon av sjømat og landbruksbasert matproduksjon fra 1. januar 2004.

I den forbindelse har Fiskeridirektoratet avgitt ressurser til det nye mattilsynet i og med at Fiskeridirektoratet ikke lenger skal ha forvaltningsansvar for tilsyn med trygghet og kvalitet ved sjømat.

Konkurransetsetting av Kystverkets produksjonsenhet

Fiskeridepartementet har bedt Kystdirektoratet utrede en etablering av Kystverkets produksjonsvirksomhet som et heleid statlig AS. En konkurransetsetting vil medføre en effektivisering av ressursbruken innen havne- og farledssektoren.

I Sem-erklæringen forutsettes full konkurransetsetting av Kystverkets produksjonsavdeling. Kystverkets produksjonsenhet ble utskilt som egen enhet innen Kystverket fra januar 2002. Enheten heter nå Kystverket Produksjon, og er lokalisert i Kabelvåg i Vågan kommune.